

ΙΠΠΟΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, ΠΑΤΡΟΣ

Η ΔΥΟ ΑΡΤΕΜΙΔΕΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Η "Αρτεμις ντέ Πουατιέ μετέβασε τις διαταγές αυτές στον άζόλουθο, ο οποίος βγήκε άμέσως έξω.

— Για ναρχεται ο ύποκόμης ντ' Έξιμές σε σας, έξακολούθησε ο κοντόσταύλος Μομφρανού, αυτό σημαίνει ότι άπροσδόκητες δυσκολίες παρουσιάζονται στον γάμο του με την κόρη σας. Άκούστε, "Αρτεμις... "Ο,τι κι' αν σας ζητήσει ο ύποκόμης, άσπληθητε το... Φερθήτε τον περιφρονητικά και περήφανα... Με κατάλαβες, "Αρτεμις;... Θα κά- νης ό,τι σου είπα;...

— Μάλιστα, κοντόσταυλέ μου... Τότε ο "Αννας φίλησε την "Αρτέμιδα στο μέτωπο και βγήκε έξω. Σχεδόν άμέσως ο άζόλουθος εισήγαγε τον Γαβριήλ από μια άλλη πόρτα.

"Ο ύποκόμης ντ' Έξιμές χαϊρέτησε με τον μεγαλειώδη σεβασμό την ευνοούμενη του βασιλέως, η οποία τον άντιχαϊρέτησε με ψυχρότητα. Μά ο Γαβριήλ, χωρίς να χάσει το θάρρος του, άρχισε να λέη τα εξής: — Κυρία, το διάβημά μου αυτό σε σας είνε, χωρίς άλλο, πολύ τολμηρό. Μά παρουσιάζονται, μερικές φορές στη ζωή περιστάσεις τόσο σπουδαίες και τρομερές, ώστε να κάνουν τον άνθρωπο να φρονηκω- νηθεί τα πάντα. Σε μια άπ' τις περιστάσεις αυτές βολέκομαι τώρα κι' εγώ... Έρχομαι να έμπιστευθώ στα χέρια σας τη ζωή μου και την εύηχία μου...

Η "Αρτεμις ντέ Πουατιέ τον άκουγε άδιάφορα. Με το κομψό γυμ- μένο μπροστά, άκουμπώντας το πηγούνι της στο χέρι της, κίτταζε κα- τάματα τον Γαβριήλ, κι' έγραφαι δυσσασκευίας κι' έκκληξες.

— Κυρία, συνέχισε ο Γαβριήλ, ξέρετε ίσως ότι αγατώ την κόρη σας "Αρτέμιδα. Την αγατώ κι' έναν έρωτα βαθύ, φιλοεργό, άκατανί- κητο...

Η "Αρτεμις ντέ Πουατιέ χαμογέλασε εάθημα και το χαμόγελό της αυτό φανόταν σαν να λέη: «Και τί κι' ενδιαφέρον έμένα όλ' αυτά; "Ο Γαβριήλ μάντησε τη σκέψη και της είπε:

— Σας μιλώ γι' αυτή την αγάπη άπ' την οποία ξεχειλίζει η ψυχή μου, κυρία, για να σας δείξω ότι καταλαβαίνω, δικαιο λόγο και θαυ- μάζω μάλιστα το πάθος του έρωτος. Άντι να το επικρίνω, όποιος κάνει ο όγλος, και να το καταδικάσω όποιος εί ίερός, γονατίζω μπροστά του και το δοξάζω... "Ο έρωας κάνει την καρδιά πιο άγνη, πιο μεγάλη, πώ θεία... Μήπως ο ίδιος ο Χριστός δέν είπε στη Μαγδαληνή ότι είνε εύλογημένη γιατί αγάπησε περισσότερο άπ' όλες τις γυναίκες;

Η "Αρτεμις του Πουατιέ άλλοξ- στάσι και, με τα μάτια μωκλιεστα, ξαπλώθηκε με νοχέλεια στην πολυθρό- να της.

— Ποθ θέλει να καταλήξη κι' αυτό τον λόγο του; σκεφτόταν...

— Καθώς λοιπόν βλέπετε, κυρία, έ- ξακολούθησε ο Γαβρ ήλ, ο έρωας είνε το πιο ιερό πλάγμα για μένα. Είνε ιερός και παντοδύναμος... Γι' αυτό και σεις, κυρία, που σας λάτρευσε ο μεγαλιώτε- ρος βασιλεύς του κόσμου, δέν μπορέ- σατε να παραμείνετε άτρωτη στα βέλη του, 'Αγαθήσατε, δέν είν' έτσι;... "Ο- χι όμως τον βασιλέα... Κάποιον άλλο...

Η δούκισσα του Βαλλεντινούα όμως έμεινε σιωπηλή. "Εκκληξίς κι' ειρηνία έωραφζόταν στο πρόσωπό της. "Ο Γαβριήλ έν τούτοις έξακολούθησε:

— Μπορεί να σας ελάτρευσε και να σας λάτρευη ο βασιλεύς, μά σεις εδώ- σατε άλλοθ την καρδιά σας... Σ' έναν ευγενή έρωτά, άνδρειο κι' άρρωσιμένο! Ναι... Ναι... Ένώ σας λάτρευε ο 'Ερρίκος Β', έσεις αγαπούσατε τον κόμη- τα 'Ιάκωβο ντέ Μοντζομερού...

Η "Αρτεμις έκανε μια κίνηση, άνα- σπυρώθηκε κι' άνοιξε διάπλατα τα φρο- τεϊνά και γαλάζια μάτια της. Έλάχι- στοι μέσα στην αήλη ήξεραν το μυστι- κό της και γι' αυτό τα λόγια του Γα- βριήλ την έξαρριάζαν.

— Μήπως έχετε ύλικές άποδείξεις του έρωτος αυτού; ρώτησε όχι χωρίς κάποια άνησυχία.

— Δέν έχω παρά μια ήθηκη άπόδειξη, απάντησε ο Γαβριήλ, μά την έχω.

— "Α! έκανε η "Αρτεμις ξαναπαίρ-

νοντας το προκλητικό της έ- φος. Άφού είν' έτσι, δέν με νοιάζει να σας διολογήσω την αλήθεια. Ναι, αγάθησα τον κόμητα Μοντζομερού. Κι' έπειτα;

— Ναι, είτε κι' ο Γαβριήλ, αγαθήσατε τον κόμητα Μοντζομερού και τολμή να πώ ότι αγαπάτε ακόμα την άνάμνησί του. Γιατί, αν έ- ξαφανίστηκε από του προσώπου της γής, χάθηκε για σας. "Ε, λοιπόν, έχομαι έν όνόματί του να σας έξορκίσω, κυρία, και να σας κάνω μια έρώτησι που θα σας φανή πολύ θρασεία... Μά από την απάντησί σας, αν μου απαντήσετε, έξαρτάται η αιώνια μου λατρεία κι' εύγνωμοσύνη για σας, γιατί από την απάντησί σας κρέμεται η ζωή μου κι' η εύ- τυχία μου...

— Λοιπόν, είτε η δούκισσα, ως έρωθυμε σ' αυτή την τρομερή έ- ρώτησι.

— Πρέπει να γονατίσω μπροστά σας, κυρία, για να σας την άπεν- θύνω, είτε ο Γαβριήλ και γονατίσω μπροστά της.

Τότε, ενώ η καρδιά του χτυπούσε δυνατά και η φωνή του έτρε- με, είτε:

— Κυρία, τον κόμητα ντέ Μοντζομερού τον αγαθήσατε κατά τη διάρεια του έτους 1538, δέν είν' έτσι;

— Έτσι είνε, είτε η "Αρτεμις ντέ Πουατιέ. "Επειτα;

— "Ο κόμης έξαφανίστηκε τον 'Ιανουάριο του 1539 και τον Μάιο του ίδιου έτους γεννήθηκε η κόρη σας "Αρτεμις ντέ Κάστρο.

— "Ε, λοιπόν, έκανε η "Αρτεμις.

— "Ε, λοιπόν, έξακολούθησε ο Γαβριήλ με φωνή τόσο σιγανή, ώ- στε μόλις άκουγόταν, έδώ είνε το μυστικό που γονατιστός μπροστά σας σας ίκετεύω να μου άποκαλύψετε, το μυστικό άπ' το όποιο έξαρ- τάται η τύχη μου και το όποιο, μόλις το μάθω, θα το θάρω για πάν- τα μέσα στα τριόβαθα του έαυτού μου... Σας όρκίζομαι, κυρία, στον 'Εσταρωμένο ότι θα προτιμήσω να πεθάνω με τον πιο βασανιστικό θάνατο, παρά ν' άποκαλύθω το μυστικό σας... Λοιπόν, κυρία, άκού- στε με... Πέστε μου πώς είνε ο πατέρας της "Αρτέμιδος ντέ Κά- στρο; ο βασιλεύς ή ο κόμης 'Ιάκωβος Μοντζομερού;

— "Α! "Α! έκανε η Πουατιέ γελώντας περιφρονητικά. "Η έρω- τησίς σας είνε τρομερή βέβαια και είχατε δίκιο να κάνετε τόσους προ- λόγους. "Απόσο, ησυχάστε, αγαθήσι μου κύριε, δέν είμαι θυμωμένη μαζί σας... Μά τί σας ενδιαφέρει εσάς, κύριε ντ' Έξιμές, πώς είνε ο πατέρας της "Αρτέμιδος; "Ο βασιλεύς θεωρείται άπ' όλους ως πα- τέρας της κι' αυτό φτάνει στις φιλοδοξίες σας, αν είτε φιλόδοξος... άνασκαλίζομε το παρελθόν... Πρέπει να έχετε κάποιο λόγο...

— Έχω πραγματικά ένα λόγο, κυρία, απάντησε ο Γαβριήλ, μά σας ίκετεύω, μη ζητήσετε να τον μάθετε.

— Όχι δά! ίπε η "Αρτεμις. Θέλετε τα μυστικά μου και κρύβετε τα δικά σας. Αυτό δέν είνε σοφία...

Τότε ο Γαβριήλ ξεσκέμασε άπ' τον τοίχο έναν φιλιππίνο 'Εσταρωμένο και, παρουσιάζοντάς τον στην "Αρτέ- μιδα, της είπε:

— "Ορκιστήτε στην αιώνια σας σωτη- ρία, κυρία, ότι θα θάψετε βαθεία μέσα σας το μυστικό που είά σας άποκαλύψω κι' ότι δέν θα το χρησιμοποήσετε με κα- νέναν τρόπο εναντίον μου.

— Πολύ μεγάλο όρκο μου ζητάτε, είτε η "Αρτεμις.

— Ναι, κυρία, σας τον ζητώ, γιατί ξέρω πώς είνε ευσεβής χριστιανή κι' αν όρκιστήτε στην αιώνια σας σωτηρία, τότε μόνο θα βεβαιωθεί πως θα φυλάξετε το μυστικό μου.

— Και αν άρνηθώ να όρκιστώ;

— Τότε κι' εγώ θα σωπάσω, κυρία.

— Ξέρετε, κύριε, είτε η "Αρτεμις, πώς έχετε έρεθίσει αυτή τη στιγμή τρομερά τη γυναίκα μου περιέργεια... Ναι, ό- μολογώ πως με τραβάει το μυστήριό σας... Ποτέ δέν περιμένα να με κάμψτε να ενδιαφερθώ τόσο πολύ... Άν θα όρκιστώ, σας προειδοζώ ότι θα το κά- νω για να μάθω περισσότερα για σας... Πρόκειται για μια καθαρή περιέργεια.

— Κι' εγώ, κυρία, απάντησε ο Γα- βριήλ, θέλω να μάθω... Μονάχα που η περιέργεια μου μοιάζει με του κατηγο-

'Η Αικατερίνη των Μεδίκων εις ηλικίαν 30 ετών.

ρομένον που περιμένει την καταδίκη του εις θάνατον. Πικρή και τρομερή περιέργεια. Θέλετε λοιπόν να δοκιστήτε, κυρία;...

— Πέστε τα λόγια του όρκου και θα τα επαναλάβω, κύριε. Τότε ή "Αρτεμις ντε Πουατιέ επανέλαβε τα ακόλουθα λόγια που της είπε ο Γαβριήλ:

— "Ορκίζομαι στη σωτηρία μου σ' αυτή τη ζωή και στην άλλη να μην άποκλιθώ σε κανένα στον κόσμο το μυστικό που θα μου πείτε, να μην το χρησιμοποιήσω ποτέ εναντίον σας και να φέρομαι γενικά σαν να τ'ό άνωθ...

— "Ωραία, κυρία! είπε ο Γαβριήλ. Σας ευχαριστώ πολύ για την πρώτη αυτή εκδήλωση της συγκαταβάσεώς σας. Τώρα με δυό λόγια θα τ'ά μάθετε όλα. Είμαι ο κόμης Γαβριήλ ντε Μοντζομερέ και ό κόμης Ιάκωβος ντε Μοντζομερέ ήταν ο πατέρας μου...

— "Ο πατέρας σας! φώναξε ή "Αρτεμις και πετάχτηκε όρθια, κατάπληχτη και κατασπυγγημένη.

— "Έτσι, έξακολούθησε ο Γαβριήλ, άν ή "Αρτεμις ντε Κάστρο, την όποια λατρεύω τρελλά, είνε κόρη του κόμητος, είνε αδελφή μου.

— "Α! καταλαβαίνω τώρα! ψιθύρισε ή "Αρτεμις ντε Πουατιέ, ή όποια είχε συνέλθει κάπως.

Και συγχρόνως σκέφτηκε: «Νά τί θα σώση τον κοντόσταυλο!»

— Και τώρα, κυρία, έξακολούθησε ο Γαβριήλ. χλωμός, μά σταθερός, θέλετε να μου κάνετε την όπερτάτη χάρι να μου δοκιστήτε πάλι στον Έσταυρωμένο άν πραγματικά ή αγαπημένη μου είνε κόρη του βασιλέως; Δεν άπαντάτε; "Ω, γιατί λοιπόν δεν άπαντάτε, κυρία;

— Γιατί δεν μπορώ να προφέρω αυτόν τον όρκο, κύριε.

— "Ω! Θεέ μου! Θεέ μου! ή "Αρτεμις λοιπόν είνε κόρη του πατέρα μου; ψιθύρισε ο Γαβριήλ κλονιζόμενος.

— Δεν είνε ένα τέτοιο πράγμα! φώναξε ή "Αρτεμις. Η κόρη μου είνε κόρη του βασιλέως.

— "Ω! αλήθεια, κυρία! "Ω! πόσο είντε καλή! φώναξε ο Γαβριήλ σαν τρελλός... Μά, συγκώμηγ, τό συμφέρον σας σάς κάνει να μιλάτε έτσι, Όρκιστήτε λοιπόν, κυρία, όρκιστήτε!... Έν όνόματι του παιδιού σας πού θα σας εύλογη, όρκιστήτε!

— Δεν θα όρκιστώ! άπάντησε ή εύνοουμένη του βασιλέως. Γιατί να όρκιστώ;

— Μά, κυρία, είντε ο Γαβριήλ, προ όλίγου προφέρατε έναν όρκο όμοιο μ' αυτό που σας ζητώ τώρα, για να λαοποιήσετε μόνο μ'ά άπλή περιέργεια. Και τώρα που πρόκειται για τη ζωή ενός ανθρώπου, άρνεισθε;

— Ναι, κύριε, άπάντησε ψυχρά κ' άποφασιστικά ή "Αρτεμις, άρνουίμα!

— Και άν παρ' όύ αυτό παντρευτώ την κόρη σας κ' άν ή κόρη σας είνε αδελφή μου, δεν νομίζετε ότι τό έγκλημα θα πέση σε σας;

— "Όχι, άπάντησε ή "Αρτεμις, γιατί δεν σ'άς όρκίστηκα.

— Φοιχτό! Φοιχτό! φώναξε ο Γαβριήλ. Μά σκεφθήτε λοιπόν, κυρία, ότι μπορώ να διαδώσω παντού ότι αγαπήσατε τον κόμητα Μοντζομερέ, ότι προδώσατε τον βασιλέα κ' ότι εγώ, ό γιός του κόμητος, ξέρω την προδοσία σας.

— Την ξέρετε, αλλά δεν έχετε άποδείξεις! άπάντησε μ' ένα μοχθηρό χαμόγελο ή "Αρτεμις, ή όποια είχε ξαναπαράει τό άγέρωχο ύφος της. Έξέ άλλον θα σ'άς διαψεύσω και θα πώ ότι, επειδή άπέμνησα τον έρωτά σας, με συγκρατείτε... Έτσι θα πάτε χαμένοι, κύριε Γαβριήλ ντε Μοντζομερέ... Μά, συγκώμηγ — έπρόσθεσε και σπρώθηκε — είμαι ύποχρεωμένη να σ'άς άφήσω...

Και χτύπησε ένα κουνουίσι.

— "Ω! αυτό είνε άτιμο! φώναξε ο Γαβριήλ, χτυπώντας με τη γροθιά του τό μέτωπό του. "Ω! γιατί να είντε γυναίκα και γιατί να είμαι εύγενής!... Μά, προσέχετε, κυρία!... Ό Θεός θα σ'άς τιμωρήση και θα μ' εκδικηθή, γιατί αυτό που κάνετε είνε, σ'ας επαναλαμβάνω, άτιμο.

— Βρίσκετε; είντε ή Πουατιέ γελώντας ξερά και περιφρονητικά.

Έκείνη τη στιγμή ήταν ακόλουθος μ'ήρη μέσα.

Η "Αρτεμις άπήθυνε στον Γαβριήλ έναν ειρωνικό χαρετισμό και βγήκε από τό δωμάτιο.

— "Ωραία! έλεγε μόνη της. Ό κοντόσταυλός μου έχει σίγουρα μεγάλη τύχη. Η τύχη είνε σαν και μένα: τον αγαπάει!

Συγχρόνως βγήκε κ' ο Γαβριήλ έξω, μεθυσμένος από λύσσα και πόνο.

XV Η ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΩΝ ΜΕΔΙΚΩΝ

Ό Γαβριήλ όμως δεν ήταν από τους ανθρώπους που συντριβόνται εύκολα. Γι' αυτό, αφού του πέρασε ή ταραχή του, άνασήκωσε τό κεφάλι του και διευθίνθησε στα διαμερίσματα της Αικατερίνης των Μεδίκων, άπ' την όποια ζήτησε άρρασί.

Ήταν άδύνατο να μην είχε άκούσει ή Αικατερίνη των Μεδίκων να μιλούν για την άγνωστη για όλους αυτή τραγωδία της αντίληξιας του συζύγου της και του κόμητος Μοντζομερέ.

(Άκολούθει)

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΝΑΥΤΗ (Τού BATTY CORNWALY)

Ή θάλασσά μου, ή θάλασσα ή πεντάπλωτη, γαλάζια πάντα, ελεύθερη, δροσάτη, παντοτεινά της άσπλη κ' άτέλειοτη, σε κόσμους τρέχει δίχως μονοπάτι. Σφιχταγκυλιάζει χώρες, παίζει με τά νέφη, στ' άστέρια τά αϊθήρια να κατέβουν γνέφει, λικνίζοντας στα σπλάγνα της τά σιντεφένια πλάσματα τόσα άλλόκοτα, με μάνας έννοια.

Στη θάλασσα είμαι, βρισκομαι στη θάλασσα, παντοτεινά όπου θέλω ήμερονόχτια, Όλουθε περιζώνω με ή γλυκιά της σαν σε γαλάζια μαγευμένα δίχτια. Κι' ή άπόκοσμα άρνεύζω μέσ' στη σιγαλιά της, ή σίφουνας χιμίζει, έγω στην άγκαλιά της ναυνοριστά ζοιμάμενος ήμτε με γνοιάζει ποιός είνε ο μαύρος ο κωρός που την ταράζει.

Πώς λαχταρώ κ' άχ, πάντα πόσο επόθησα τις άνερούδες να βαβαλακνέω, πούν πνίζον τό φεγγάρι στο κωμαίσιμα τ' άλλόφρονε τους να τις τυθασσεύω. Κι' ή με βοήθη ψηλάθε εκείνες σουραυνίζον ή κάποια μυστικά του βάθους μοιμορφίζον, μέ βιά να τις ρωτώ και να ξεηγών σε μένα και τά όσα λέν τά βούνανα ξεφρενιασμένα.

Στό άπάνεμο μονότονο άρογαλά της δεν έμεινα ποτέ άροθαλάστης, σιγά—σιγά τ' άπέραντα έλαχταρώζα ξάφνου όσπου έγοργατέαγα πούλι της, τό στήθος κωματίζοντας όόσπου φράσει μέσ' στη φοιλή της μάνας του όλα να τά ξεχάση. Κι' ήσουν ή μάνα μου ή καλή, ήσουν σε μένα, θάλασσα σου άνοηχόστηθη, κ' έγω για σένα.

Άνεμισμένες ή ώρες που γεννήθηκα, τά κήματα όλο άφρός, αίμα ή σελήνη. Τ' άσημιωτά σκινόψαφα έγορεύανε, ή φάλαγα έσφυρούσε τό δελφίν σαπόδρομο σαρτωύσε. Με χαρά τους τόση τρελλά σαρτωύσαν όύ, αυτά γιατί είναν νοιώσει γεννηγία—θρέμμα του όκεανού πώς έγεννήθη και τό έκαλοσώφριζαν όλα, άφροί και βύθη. Κι' έτσι πηνήτα κωλοκαρία έπέρασαν, μέσ' στις γαλήνης πότε την άγκάλη, σιχνά στης τρικυμίας τό μέγ' άφρόστηθος, μερώνητα στον άνεμον την πάλη.

Πηνήτα κωλοκαρία, δίχως να στενάξω, πετώντας γελαστός, κ' άν κάτου άράξω, με ίδια χαρά μου άνοίγομαι. Κι' άν έρθεις, Χάρες, σαν κήμα έλα, στο πέλαο την ψυχή μου πάρε!... Μετάφρ. Γ. ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗ

ΕΠΙΤΑΦΙΟ

(Τού Η Ο Η)

Έδώ κωμαίτη μ'ά καλή γοναία. Ήτανε λογική και μετρημένη, δίχως να τό κανχέεται ή σχωρεμένη. Δέ νοιάζονταν να κήμη κατακτήσεις, κατάρτησί της είχε τον έαυτό της, και σε μ'ά τέχνη έπέρινα τον κωρό της, πώς θα τηνε προσέχοινε πιο λίγο. Πίστευε πώς δεν έχοιμε άλλο κτήρια έξω άπ' την άρετή, γι' αυτό τά πάθη του κόσμου αυτή ποτέ δεν τάξε μάθει. Τί φυσικό και τί σοφό κενάει, τί σταθερό, με πόση τριφεράδα και τί γερό με τόσην ξητινάδα! Καθώς που δοκιμάζον τό χουσάφι, όμοια ο Θεός την είχε βασανίσει. Πέθανε! Μά τό πνεύμα είχε νικήσει....

ΣΕ ΡΟΔΟ

(Ίταλού ποιητού)

Είν' ίδια με τη νεότη του ρόδου ή όμορφιά, Γεννιέται, άνθεί, πεθαίνει και δεν γυρίζει πάλι. Μετάφρ. Ι. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ

